



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. V. Qualiter Prælati cum suis subditis in legibus, & præceptis
Ecclesiasticis valeant dispensare remiſſivè?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

tom. 2. quest. 24. art. 61. dub. 10. Imò etiam si sint Pontifici reservatæ, adhuc possunt ex privilegijs Sixti IV. Pii V. & Gregorii XIV. docent Suarez tom. 4. de religion. tract. 8. cap. 12. num. 9. Sanchez lib. 6. summ. cap. 15. num. 78. Pellizzar. tract. 9. cap. 3. sect. 4. num. 147. Antonius à Spiritu sancto supr. n. 95. Lezana cap. 18. citato. n. 33. & 35.

§. V.

Qualiter Prælati cum suis subditis in legibus, & præceptis Ecclesiasticis valeant dispensare remissivè?

Plura circa hoc alibi tracta, & declarata recensentur.

30. **N**on loquimur in præsentibus de facultate Prælatorum ad irritanda vota subditorum, vel ad dispensandum in eis: nam de hoc latè à nobis disseritur hoc volumine tractatu de Voto. cap. 3. & circa irritationem ibidem; & circa dispensationem in eodem loco, & alia ibi circa istam materiam declarantur: sed de facultate in legibus, aut præceptis dispensandi; & quæ privilegia circa officium divinum habeant Regulares, latè diximus supr. tract. 16. de Hori Canonici. cap. 3. punct. 7. per totum: specialiter autem à num. 55. diximus qualiter Prælati possint cum infirmis, aut multum occupatis dispensare in recitatione officii Canonici. Et quid possint circa alienationem bonorum mobilium, & immobilium, diximus tract. 15. & plura alia, quæ ab aliquibus hîc examinantur, quia alibi suis locis à nobis jam acta sunt, prætermittimus.

31. Sed circa præcepta, & leges Ecclesiasticas statuendum est posse Prælatos cum suis subditis in omnibus legibus, & præceptis Pontificiis dispensare, in quibus possunt Episcopi respectu suorum subditorum: habent enim jurisdictionem quasi Episcopalem in ipsos, ut supr. n. 1. diximus. Quia ex quo exempti sunt Religiosi à jurisdictione Episcoporum, Prælati cum omni jurisdictione loco ipsorum succedunt. Et habetur in Clement. Ne Romani, de electionibus, & Bulla Pii V. Romani Pontifici, & tenent communiter Doctores. Undè in omnibus casibus, & legibus, in quibus diximus tom. 3. tract. 11. de legibus, cap. 5. punct. 4. num. 15. posse Episcopum, vel inferiorem Prælatum dispensare in lege superioris: possunt Prælati in legibus, aut præceptis superiorum, etiam Pontificis dispensare. Ut ibi num. 36. annotavimus: & sic possunt cum suis subditis, etiam novitiis, tertiariis, commensalibus super jejunia, esum carniùm, lacticiuorum, &c. dispensare, ut tenet Pasqualig. de jejunio. decis. 388. num. 3. Fragol. 2. part. lib. 1. d. sp. 24. §. 7. n. 15. Bordon. resol. 18. num. 7.

32. Supposito dicto principio, quòd in omnibus casibus, in quibus potest inferior in lege superioris dispensare, possunt Prælati regulares in legibus, & præceptis Pontificis, & aliorum superiorum dispensationem impendere, videndum est, qui sint illi casus. Primò, quando lex permittit dispensare, non designans dispensatorem, ut loco citato, num. 37. diximus;

Possunt Prælati in omnibus legibus dispensare, in quibus possunt Episcopi.

mus : quia quando in lege ponitur posse fieri dispensationem , non intelligitur de Superiori ferente legem : nam id frustra faceret , cum hoc semper talis Superior ex jure ordinario habeat : Et sic censendum est tunc committere dispensationem inferiori. Sic præter ibi citatos Martinez à Prado tom. 1. cap. 4. quæst. 3. num. 14. Barbosa 2. part. Pastoral. allegat. 33. num. 22. Quare cum in nostris constitutionibus dispensator illarum assignetur , quod solum sit diffinitivum generale , 3. part. cap. 8. num. 14. à quo raro , & maturè dispensatio fieri debet , & concurrentibus ex quinque suffragiis , quatuor ; vel sex , ex septem ; nullus inferior Prælatus poterit in legibus nostris dispensare , & in his , quæ pertinent ad Regulam , neque ipsum Capitulum generale , ut habetur 3. p. c. 2. n. 16. poterit dispensare , quod merito statutum est. Quia cum dispensatio sit vulnus legis , seu , ut loquitur Augustinus relatus in cap. Ipsa pietas , 23. q. 4. Vulnus contra integritatem severitatis ; ut leges integrè , perfectè , & cum omni severitate observentur , debet magna cum circumspectione illarum dispensatio imperitari. Tot enim vulnera possunt multiplicari , ut penitus moriantur , & relaxentur ; uti in multis Congregationibus non sine dolore vidimus : ubi ob facilitatem in dispensationibus enlargiendis , vix sanctissimæ leges subsistunt , vel certè adeò infirmæ , & vulneratæ , ut nullum robur , nullamque integritatem severitatis obtineant. Cum hoc tamen stat , ut non

obstantibus dictis decretis , possint Prælati nostri inferiores ex urgenti causa dispensare in rebus frequenter occurrentibus , ut in jejuniis , abstinentia carniū , &c. dummodo non sit ad multum tempus , nec in rebus gravioribus , quorum non est usus in Religione , ut eorum ab inferioribus dispensatio concedatur.

33. An verò in omni eventū , in quo lex Superioris expressè non reservet sibi dispensationem , possit inferior in tali lege dispensare , aliqui id probabiliter affirmant , quos loco cit. de legib. n. 41. dedimus. Sed oppositum ut probabilius ibi n. 43. sequuti sumus , nisi inferiori expressè , vel tacitè , vel interpretativè talis dispensatio committatur : nam hoc ipso quod eis in jure non concedatur , prohibetur , cap. Cum inferior , de majoris. & obed. Clement. Ne Roman. de election. Si tamen casus sit dubius , quia nimirum dubitatur , an indigeat subditus dispensatione , vel an detur sufficiens causa pro illa , poterit Prælatus eam sine scrupulo impendere , ut ibi n. 45. & 46. diximus. Et sic in dubio , an indigeat subditus dispensatione ad non recitandum officium divinum , ad non jejunandum in diebus præceptis , ad non abstinendum à carnibus , aut lacticiis ; potest Prælatus dispensare , & subditus intà conscientiam omni deposito dubio agere contra præceptum : & idem est si dubium circa sufficientiam causæ ad dispensationem suboritur : quia eorum hoc judicio Prælati committitur ; imò sufficere pro causa , quod subditus dubiter,

Non ex eo , quod lex dispensationem Superiori non reservet , eam concedit inferiori.

ter an indigeat vel non dispensatione? ibidem *num. 46.* diximus.

In quibus
legibus
Pontificis
possunt
Prælati
dispensare.

34. Possunt etiam dispensare in legibus etiam pontificiis, quæ non sint pro tota Ecclesia, sed pro aliqua provincia, civitate, aut communitate. quia hoc ipso quod pro illis tantum ferantur, censentur ad modum legis municipalis, in qua Superior illius provincie, civitatis, aut communitatis potest dispensare, ut *loco citato* diximus *num. 39.* & præter ibi citatos tenent Valentia 2. 2. *disput. 7. questione 5. punct. 9.* Serra 1. 2. *quest. 97. art. 4. in fine 1. conclus.* Azor *tom. 1. lib. 5. cap. 15. quest. 7.* ¶ Etiam in his legibus dispensare possunt, in quibus ex consuetudine habent facultatem; vel quando non est facilis recursus ad Superiorem, & instat casus, ut ibi *num. 4.* diximus. ¶ Possunt etiam dispensare in legibus non magni momenti, ut censentur illæ, quæ vel non obligant ad culpam, vel solum obligant ad venialem, ut diximus *loco cit. c. 5. n. 38.* & præter ibi citatos tenent Sor. *loco statim adducendo art. 3. §.* At verò. Cajetanus 1. 2. *qu. 97. art. 4.* ubi ait: quod leve quoad hoc iudicatur, quodcumque ceteris paribus, non præcepto propriè dicto, sed simplici statuto positum est. Et licet obligent ad mortale, possunt dispensare in legibus de rebus frequenter contingentibus, ut in jejuniis, observantia festorum, recitatione officii divini, abstinentia à carnibus, &c. ut ibi *num. 38.* diximus, & præter ibi citatos tenet Martínez à Prado *loco cit. n. 24.* Cajet. *loco cit. art. 4.* Sorus *lib. 1. q. 7. a. 3.* qui benè hoc limitat, ut intelligatur

pro casibus particularibus, & ad breve tempus, non ad longum, & per totam vitam.

35. Hinc inferitur posse Prælatos regulares dispensare ex justa causa in Regula, & constitutione sui Ordinis, in casibus levibus sibi morali non obligantibus, & in his, quæ frequenter accidunt, etiam si moraliter obligent; quia pro rebus levibus, vel frequententer occurrentibus datum & in tolerabile esse ad Superiorem recurrere, & per tot tempus illorum beneplacitum expectare; & quia in similibus casibus præsumitur licentia interpretativa, sive à jure, sive à Superiorem, uti ex consuetudine, quæ est optima legum interpretis, passim observatur, & docent Sorus, Prado, Cajetanus. *locis cit.* Tamburin, quem refert & sequitur Lezana in *Consilijs, consil. 6. n. 4.* & in *Summ. tom. 1. c. 8. n. 23.* Pellicanus, *supr. n. 18.* ¶ Ceterum in nostra Religione aliquarum legum etiam frequenter occurrentium nequeunt Prælati inferiores dispensationem impendere, etiam si ad levem, imò nec ullam culpam obligent; quia infertur Ordinis consuetudo. Et præcipuè id contingit in omnibus legibus ad clausuram spectantibus; quæ licet frequenter occurrant, nunquam vidimus, vel audivimus, præterquam à Dissinitorio Generali in illis dispensari. Undè quod è domo alius præter procuratorem, vel alter loco illius non exeat; quod eodem tempore ad prædicandum extra oppidum duo prædicatores non abeant; quod ad eleemosynas postulandas semper associati incedant; quod per totam

Quadrage-

Qualiter
in regu-
la, & lo-
gibus
proprie
possunt
Prælati
dispensare.

Quadragesimam, vel majorem illius partem unus prædicator, etiam pro munere prædicationis extra monasterium non existat, & alia hujusmodi; etsi ad nullam culpam obligantia, etsi frequentissime occurrentia, ex consuetudine inviolabiliter observata habetur, quod nullus, nec R. P. N. Generalis possit in eis dispensare, etiam ad parvum tempus, vel pro casu aliquo particulari; sed hoc duntaxat ad Diffinitorium Generale spectat. In aliis verò frequentibus, & levibus dispensare poterunt nostri etiam immediati Prælati, in quibus mos est apud nos, ut dispensationem impendant; etiamsi illarum dispensatio eis specificè non committatur.

Causæ
sufficien-
tes ad li-
citam, &
validam
dispensa-
tionem
legum.

36. Causas autem ad dispensandum super hujusmodi observantiis in casibus levibus, & frequentibus, & propriis, si ve sint regulæ, si ve constitutionum, rectè assignat N. Antonius à Spiritu sancto in *Director. Regul. tract. 2. disp. 1. sect. 2. n. 121.* in his verbis. [Prima: tempus; quando videlicet propter solemnitatem alicujus festi oporteat regulæ rigorem mitigare. Secunda: utilitas maximè spiritualis, ut si contingat, quod si cum aliquo Religioso rigidius juxta regulam, & constitutiones procedatur, timeretur desperatio, vel aliquod magnum peccatum ipsius: tunc enim cum illo mitius est agendum. Tertia: qualitas personæ; sic enim cum Religioso gravi, & benè merito de Religione, dispensare potest in aliquibus punctis, v. g. de cœna in refectorio, & cum occupatur in studiis, de assistentia ad Chorum. Quarta: necessitas

ipsa; sicut enim caret lege, ita petit quando adest, ut dispensetur in jeuniis, & abstinentiis, & similibus. Quinta: pietas; sic enim dispensari potest cum Religioso, ut inutilitatem propriorum paren, ù aliqua efficiat, quæ aliàs secundum regulam, & constitutiones fieri non deberent. Sexta: evitatio scandali; propter quod Prælati prudenter alicui Religioso pecnam parci ipsi debitam, ne scilicet in civitate scandalum oriatur. Septima: alicujus extranei vitæ offensæ, qui cum sit magnæ autoritatis, offenderetur, si rigor Religionis in aliquibus casibus observaretur. Quæ omnia cum Arzilla, Rosella, Miranda, Salazar, Peyrito, docet Lezana in *Consil. consil. 6. n. 10. & seqq.*

37. Rogabis modò primo, an Prælati regulares ex justa causa dispensare possent, ut Religiosi subditi in diebus festivis laborent? Respondetur affirmativè: quia, ut diximus, possunt respectu subditorum, quod respectu tuorum possunt Episcopi, de quibus posse dispensare in hoc præcepto vacationis à servilibus in die festo, diximus *tract. 11. de legib. c. 5. nu. 38.* Portel. in *dubij's Regular. verbo Abbas, n. 10.* Antonius à Spiritu sancto *nu. 123.* Pellizar. *tract. 9. cap. 3. sect. 4. n. 170.* Sed hic solum dicit posse dispensare cum Religiosis, sed non cum famulis. Sed etiam cum famulis conventualibus, & intra claustra degentibus posse dispensare Prælatos immediatos, ut in die festo laborent, docent Azor *tom. 2. lib. 1. cap. 28. sect. 5. 5. Postremò.* Palaus *tom. 2. tract. 9. disp. 2. punct. 10 sine.* Machado *lib. 2.*

Qualitas
ad labo-
randum
in diebus
festivis
dispensã-
re possint
Prælati.

part. 3. tract. 16. document. 1. Trulench. lib. 3. in decalog. cap. 1. dub. 10. num. 12. Leander de precept. Eccles. tract. 1. disp. 6. q. 70. ¶ Cum extraneis verò solum poterunt dispensare, ut in suis Monasteriis laborent in die S. Crucis Septembris, S. Michaëlis, SS. Innocentium, S. Sylvestri, dummodo non veniant in Dominica, ex privilegio vivæ vocis oraculo Eugenii IV. quod adducit Rodriguez in Bullar. fol. 118. nu. 7. Undè in alijs festis ex vi privilegiorum non poterunt Prælati dispensare, ut in Conventibus suis extranei laborent, etiam si hoc gratis fiat, nisi ex urgentissima causa, & cum Episcopi licentia. Portel. super verbo Laborare, num. 1. Antonius à Spiritu sancto num. 124. ¶ Diximus, non posse ex privilegijs; cæterùm ex jure communi excusantur à peccato sæculares, qui gratis laborant diebus festivis pro Ecclesijs, pro locis pijs, pro monasteriis pauperum Religiosorum ad illorum ædificationem, vel reparationem, vel in alio opere necessario pro eisdem monasteriis, modò prius audiat Missa, ut docet Fagundes lib. 1. de 1. Ecclesia precepto, cap. 14. n. 6. & 24. Pasqualig. decis. 287. n. 7. Sylvester verbo Dominica, q. 5. vers. 3. Ioannes à Cruce 1. part. Summ. precept. 3. art. 1. n. 4. & alii, quos refert, & sequitur Leander tract. 1. disp. 6. q. 64.

Qualiter dispensare possint Prælati cum

38. Rogamus secundo: an Prælati per se, vel per deputatum ab eis Confessariom possint cum sæcularibus conjugatis dispensare in jure petendi debitum, quod amiserant, vel ob incestum commissum cum con-

sanguinea conjugis in primo, aut secundo gradu; vel ob vorum castitatis antè, vel post contractum matrimonium emissum? Respondetur affirmativè, ut diximus tom. 2. tract. 9. de matrim. cap. 14. n. 14. Et non solum posse Provinciales, sed etiam Prælatos immediatos, vel per seiplos vel per designatum Confessariom, diximus ibi num. 15. Imò probabilem ex multorum judicavimus sententiam dicentium, quòd absque deputatione Provincialis, aut Prioris possunt regulares Confessarii in hoc dispensare, ut præter ibi citatos tenet Diana 10. part. tract. 4. resol. 20. Bordon. in Miscellan. dec. 474. Antonius à Spiritu sancto num. 112. ¶ Sed nota, hanc privationem debiti petendi non incurri, neque à muliere, quæ coacta rem cum consanguinea habuit, ut loco citato de matrim. cap. 15. nu. 27. diximus: neque ab illo, qui cum ignorantia juris, aut facti ad consanguineam uxoris accessit: quia videlicet ignorabat esse consanguineam, vel accessum ad eam esse jure speciali Ecclesiastico prohibitum, ut diximus ibi num. 29. Ignorantiam solius pœnæ non excusare, ibidem docuimus, & tract. 10. de Censura, cap. 1. n. 194. & cap. 7. n. 54. Quamvis probabile sit non incurrere hanc pœnam privationis petitionis debiti ab eo, qui illam ignorabat, tenent Doctores, quos supra hoc puncto num. 11. & 13. dedimus, & in nostro casu tenent Quintana de venas tract. 9. singular. 6. nu. 5. Pellizzari. tom. 2. tract. 8. §. 2. nu. 174. Candidus tom. 2. disquisit. 27. art. univ. dub. 11. Antonius à Spiritu sancto

tract.

tract. 2. disput. 1. sect. 2. §. 3. num. 106.

Qualiter vestimēta sacra, & vasa possint benedicere Prælati ?

39 Rogabis tercio: quid possint Prælati circa benedictionem vasorum, & vestium Ecclesiasticorum? Respondetur non posse Prælatos regulares, etiam Generales consecrare calices, patenas, aras, & reliqua, in quorum consecratione unctio adhibetur: quia licet hoc possint Abbates ex privilegijs, qui ex illis utuntur insignijs Pontificijs, & alij Prælati communicent in omnibus privilegijs Benedictinis, & Cisterciensibus Abbatibus concessis; non est quoad hoc in alijs Religionibus recepta communicatio, ut ex praxi, & consuetudine constat. Bordonus tom. 1. resol. 17. n. 1. Pellizzar. tract. 8. c. 5. sect. 4. nu. 104. N. Lezana tom. 1. part. 1. cap. 18. n. 58. Fragofo 2. part. lib. 11. disp. 4. §. 3. n. 1. ¶ Possunt tamen Prælati regulares etiam immediati benedictione tolemni omnes suas Ecclesias, oratoria, vasa & ornamenta Ecclesiastica benedicere, quando ad hoc chtilma non adhibetur: & easdem Ecclesias, quando pollutæ fuerint sanguinis, aut seminis effusione, reconciliare cum aqua à seipsis benedicta, si consecratæ non sunt; si autem con-

secratæ fuerint, requiritur, quòd aqua sit benedicta ab Episcopo, si per seprem leucas à Conventu existat. Joannes à Cruce lib. 2. cap. 5. dub. 5. conclus. 4. Portel. in dub. Regul. verb. Benedicere. n. 1. & 2. Bordon. num. 2. Fragofo. nu. 21. Diana 6. part. tract. 6. resol. 22. ¶ Imò possunt benedicere omnia ornamenta, & corporalia tam sui Conventus, quàm undequaque venientium, ut ex varijs privilegijs probant Pellizzar. num. 105. 108. & 113. Lezana tom. 3. verb. Benedicere. n. 8. Portel. num. 3. Fragofo. num. 20. ¶ Possunt etiam ex privilegio Innocentij VIII. Bulla 5. intra Conventus suos, non extra benedicere quaslibet imagines, & vasa ad rependum sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, tam propria, quàm extranea. Et ex privilegio Innocentij VIII. & Julij III. possunt etiam benedicere campanas; & cum totum hoc ex jure ordinario illis conveniat, possunt delegare ad omnes prædictas res benedicendas tam subditis, quàm extraneis facultatem. Bordon. resol. 17. n. 2. Pellizzar. nu. 105. 113. & 114. Anton. à Spiritu S. num. 135. & 136.